

Dosarul nr. 2r-64/24  
2-21114255-01-2r-05022024

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud.: N. Doroftei)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, N. Budăi, D. Dulghieru)

## DECIZIE

03 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:  
Președinte, judecător  
Judecători

Ion Malanciuc  
Diana Stănilă  
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Callidus Group”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Callidus Group” împotriva lui Valentin Frunza și Iuliei Frunza, intervenienți accesorii Direcția Generală de Administrare Fiscală Centru, Direcția de Deservire Fiscală Ialoveni, Victor Frunza și Alexandru Frunza, cu privire la încasarea despăgubirilor, dobânzii și compensarea cheltuielilor de judecată și

la cererea reconvențională depusă de Valentin Frunza și Iulia Frunza împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Callidus Group” cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 18 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Callidus Group” împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

### c o n s t a t ă :

La 29 iulie 2021, SRL „Callidus Group”, reprezentată de avocatul Iuri Sorochin, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valentin Frunza, intervenient accesoriu Direcția Generală de Administrare Fiscală Centru, DDF Ialoveni, cu privire la încasarea despăgubirilor, dobânzii și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-8, vol. I).

Prin încheierea protocolară din 09 decembrie 2021 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, s-a atras în proces, în calitate de copârât, Iulia Frunza (f. d. 89-89 verso).

În cadrul ședinței de judecată din 22 februarie 2022, Valentin Frunza și Iulia Frunza au depus cerere reconvențională împotriva SRL „Callidus Group” cu privire la repararea prejudiciului material și moral (f. d. 101-105, 143-143 verso, vol. I).

Prin încheierea protocolară din 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-au atras în proces, în calitate de intervenienți accesorii, Victor Frunza și Alexandru Frunza (f. d. 221-222, vol. I).

Prin hotărârea din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, acțiunea inițială și admisă parțial acțiunea reconvențională.

S-a încasat de la SRL „Callidus Group” în beneficiul lui Valentin Frunza și Iuliei Frunza suma de 52 000 de lei, cu titlu de sumă restantă neachitată integral pentru 26 de luni, conform contractului de locațiune din 10 februarie 2016 și penalitatea contractuală, conform pct. 7.1, în mărime de 291 070 de lei, suma de 30 000 de lei, cu titlu de plată dublă de chirie pentru nereturnarea imobilului și dobânda de întârziere, în mărime de 2 655,56 de lei, suma de 23 023,34 de lei, cu titlu de datorii neachitate pentru serviciile comunale și dobânda de întârziere, în mărime de 1 519,78 lei, iar în total – suma de 400 268,68 de lei.

S-au încasat de la SRL „Callidus Group” în beneficiul lui Valentin Frunza și Iuliei Frunza cheltuielile de judecată, în sumă de 12 099,02 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii reconvenționale, proporțional părții admise.

Au fost respinse, ca fiind neîntemeiate, pretențiile lui Valentin Frunza și Iuliei Frunza cu privire la încasarea sumei pentru arenda terenului aferent imobilului și repararea prejudiciului moral (f. d. 178-178 verso, 182-205, vol. II).

La 24 iulie 2023, SRL „Callidus Group” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale (f. d. 180, vol. II).

Prin încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Callidus Group” împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel (f. d. 212-214, vol. II).

La 24 noiembrie 2023, SRL „Callidus Group” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale (f. d. 218, vol. II).

Prin încheierea din 18 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Callidus Group” împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen (f. d. 230-233, vol. II).

La 12 ianuarie 2024, SRL „Callidus Group” a declarat recurs împotriva încheierii din 18 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat

admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea cererii de apel în fond (f. d. 18-23, vol. III).

În motivarea recursului, a indicat că instanța de apel eronat a restituit cererea de apel depusă de SRL „Callidus Group”, ca fiind depusă în afara termenului legal, fără a ține cont de faptul că apelul inițial a fost declarat în aceeași zi cu data pronunțării dispozitivului hotărârii atacate – 24 iulie 2023.

A menționat că SRL „Callidus Group” nu a solicitat repunerea în termen, întrucât în perioada cuprinsă dintre data declarării apelului inițial – 24 iulie 2023 și până la data pronunțării încheierii din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, curgerea termenului de procedură a fost suspendată, în legătură cu suspendarea procesului generată de declararea apelului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire, rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa SRL „Callidus Group” și reprezentantului acesteia, avocatul Iuri Sorochin, la 29 decembrie 2023 (f. d. 234, vol. II), însă la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 ianuarie 2024 (f. d. 18, vol. III), în termenul legal.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 24 iulie 2023 (f. d. 178-178 verso, vol. II), fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 25 iulie 2023.

Actele cauzei reflectă că dispozitivul hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost recepționat de către reprezentantul SRL „Callidus Group”, Victor Nemțanu, împuternicit în baza procurii nr. 2/JST din 14 ianuarie 2022, la 24 iulie 2023, fapt consemnat prin recipisă (f. d. 179, vol. II).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost depusă de către SRL „Callidus Group” la 24 noiembrie 2023, peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 18 decembrie 2023, corect a restituit cererea de apel depusă de SRL „Callidus Group” împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat 24 iulie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 25 iulie 2023 și, corespunzător, a expirat la 23 august 2023 (zi de miercuri).

Astfel fiind, instanța de apel justificat a reținut că SRL „Callidus Group” a declarat apelul în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept neîntemeiat argumentul recurenteii, precum că SRL „Callidus Group” nu a solicitat repunerea în termen, deoarece în perioada cuprinsă dintre data declarării apelului inițial – 24 iulie 2023 și până la data pronunțării încheierii din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, curgerea termenului de procedură a fost suspendată, în legătură cu suspendarea procesului generată de declararea apelului.

În context, Completul de judecată notează că apelul declarat inițial de către SRL „Callidus Group”, la 24 iulie 2023, prin încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În consecință, apelul repetat declarat de către SRL „Callidus Group”, la 24 noiembrie 2023, urmează a fi apreciat ca un nou mijloc de valorificare a căii de atac, care trebuie să corespundă exigențelor de fond și de formă a cererii de apel, în conformitate cu prevederile legale, inclusiv să fie respectat termenul de procedură stabilit pentru calea de atac exercitată.

Or, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, unica excepție în sensul dat fiind prescrisă de prevederile art. 114 din Codul de procedură civilă.

Contrar alegațiilor recurenteii, instanța de recurs nu poate reține, la caz, aplicabilitatea prevederilor art. 114 alin. (1) din Codul de procedură civilă cu privire la suspendarea curgerii termenului de procedură, or, norma de drept nominalizată determină suspendarea curgerii termenului de procedură doar o dată cu suspendarea procesului, circumstanță care nu se atestă în prezenta cauză.

Cu toate acestea, la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2023 a Judecătoriai Hîncești, sediul Ialoveni, apelanta nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel, doar în condițiile în care apelanta SRL „Callidus Group” ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce, în speța dedusă judecătii, lipsește.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a reținut că SRL „Callidus Group” nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze *ex officio* repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată remarcă și faptul că, deși SRL „Callidus Group”, în cererea de recurs a solicitat repunerea în termen a apelului, la această etapă solicitarea dată este una depășită, ținând cont de faptul că este competentă de a examina cererea de repunere în termen a apelului anume instanța de apel, fapt

care rezultă expres din prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 18 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Callidus Group”.

Se menține încheierea din 18 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Callidus Group” împotriva lui Valentin Frunza și Iuliei Frunza, intervenienți accesorii Direcția Generală de Administrare Fiscală Centru, Direcția de Deservire Fiscală Ialoveni, Victor Frunza și Alexandru Frunza, cu

privire la încasarea despăgubirilor, dobânzii și compensarea cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de Valentin Frunza și Iulia Frunza împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Callidus Group” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni